

opusdei.org

Un llibre per comprendre la Bíblia

Saxum Foundation acaba de publicar 'Pórtico de la Biblia', un llibre de Jesús Gil i Joseángel Domínguez que recorre la Sagrada Escripura amb ajuda de mapes, cronologies i gràfics.

28/12/2021

La recent publicació de Pórtico de la Bíblia és com una primera trobada amb la Sagrada Escripura. Igual que Saxum Visitor Center, situat a prop de Jerusalem, és com una porta de benvinguda als sants llocs.

¿Ha sigut difícil trobar un equilibri entre un expert en comunicació visual i un doctor en teologia bíblica?

Jesús: No és la primera vegada que faig un projecte col·laboratiu de l'estil de Pòrtico de la Bíblia. Per la meva formació de periodista, procuro no deixar d'aprendre mai. I amb aquest llibre he fixat molts coneixements sobre la Sagrada Escriptura que tenia pels meus estudis teològics. Aquest llibre té la peculiaritat que és una gran infografia de 136 pàgines. No ha estat escrit i després dissenyat, sinó elaborat en un procés continu.

Joseàngel: Per a mi ha estat un procés d'aprenentatge meravellós. Segons organitzàvem el material que volíem incloure, anaven sorgint noves idees, i cercàvem en tot moment la millor manera d'ajudar el lector de la Bíblia, incloent-hi

continguts de valor i en un format pràctic i accessible.

Diuen que els bons historiadors es manegen pels segles com els taxistes per les ciutats... ¿Una cosa semblant aspira a facilitar el Pòrtic?

Jesús: La història de la Salvació, la història de l'Aliança de Déu amb els homes, és la història de cadascú. Al llibre oferim un panorama molt sintètic en dues pàgines (16 i 17), des de la Creació fins a l'actualitat, sense dates ni llocs. Està pensat per entendre després allò que presentem a les cronologies. Situar els esdeveniments en el temps i la geografia ajuda a entendre el missatge de la Bíblia. Per exemple, saber que el profeta Jeremies va ser testimoni de la destrucció del Temple de Jerusalem l'any 587 aC. i de la posterior deportació a Babilònia,

dona una força especial als textos en què parla d'una restauració d'Israel.

Joseàngel: Les Sagrades Escripures estan a l'abast de tothom, però sempre requereixen explicacions i aclariments. Jesús mateix, el dia de la seva Resurrecció va passar hores pel camí d'Emmaús explicant les Escripures als deixebles que havien abandonat el cenacle amb el cap cot. Entendre millor el context i el text de les Escripures és clau per preparar la trobada amb Crist a la “fracció del pa”.

Sembla clar que aquest llibre admet molts nivells de lectura: des dels que no saben res del cristianisme fins als professors de Sagrada Escripura, passant per tots els que van a Missa els diumenges i no situen el Gènesi ni saben ben bé qui van ser els Macabeus. ¿Qui en sortirà més beneficiat?

Jesús: Aspiro al fet que *Pórtico de la Bíblia* tingui un efecte multiplicador. És una publicació tan sintètica que anima a qualsevol a voler saber-ne més i, per tant, a llegir més: la Sagrada Escriptura directament, o bé altres llibres sobre la Bíblia. Per a professors o catequistes, resultarà útil el llibre en PDF (de descàrrega lliure a www.saxum.org/portico/), perquè es pot fer servir directament a classes o presentacions. Cal agrair a Saxum International Foundation que hagi finançat aquest projecte i que aposti pel seu valor didàctic.

Joseàngel: D'una banda, la Bíblia és el best-seller més gran de la Història. D'altra banda, és la Paraula de Déu, i sempre té un missatge nou per al lector. Seguint els ensenyaments de sant Josepmaria, el lector de la Bíblia pot ficar-se a les escenes com un personatge més, fent-les ensenyament viu. Al nostre *Pórtico de la Bíblia* volem ajudar tots:

creients o no, especialistes o nouvinguts.

En un llibre com aquest, ¿és més important la qualitat dels mapes o el rigor dels continguts?

Jesús: He d'aclarir que la qualitat dels mapes també inclou el seu rigor geogràfic. Els mapes originals, cedits per Oxford Publishing, tenien els topònims en anglès. Ha suposat moltes hores de feina traduir-los al castellà d'acord amb l'edició de la Bíblia que triem i altres fonts. Al marge del disseny, que resultarà més o menys atractiu segons els gustos, l'encert d'aquest llibre és donar la informació justa, que ja és molta. Qui en vulgui saber més, ha d'anar a altres obres.

Joseángel: Res a afegir al que diu D. Jesús :)

Si hom va a Terra Santa, ¿és més recomanable llegir-lo abans o després del viatge?

Jesús: Abans, és clar, però sense preocupar-se si s'obliden dades. Durant el viatge potser tornaran a escoltar-se, i al retorn sempre es pot tornar al llibre, i llavors quedarà tot més fixat.

Joseàngel: La meva recomanació és anar a Terra Santa amb freqüència! El nostre llibre pot servir com a referència per localitzar a l'espai i en el temps els esdeveniments narrats i el missatge de la Bíblia en connexió amb els sants llocs. Així i tot, no oblidem que només és un pòrtic... El tresor és a dins: a les mateixes Escripures, específicament als quatre Evangelis, que ens presenten a Jesús de Natzaret. Els sants llocs funcionen com un cinquè evangeli.

Ja hi ha moltes versions publicades tant de la Bíblia —el *best seller*

més gran de la història—, com dels seus comentaris. Què aporta el Pòrtic?

Jesús: A la bibliografia recomanem diverses edicions de la Bíblia, incloses algunes didàctiques o escolars, com la Bíblia Jove, que ens han servit d'inspiració. Pòrtico és un tipus de publicació que no existia fins ara, perquè reuneix cronologies des d'Abraham fins al present, un atlas bíblic amb els millors mapes publicats fins ara i gràfics sintètics amb rigor científic de cada llibre de la Bíblia. Però insisteixo que no és un llibre autoreferencial, sinó una invitació a cercar més informació en altres llibres.

Posats a veure la part positiva de la pandèmia, suposo que sense l'aturada dels pelegrinatges a Terra Santa no sortiria ara aquest Pòrtic. Quan tornarem a viatjar a Terra Santa? Com s'han notat a

Saxum aquests temps de confinament general?

Jesús: Pórtico de la Bíblia es va gestar en ple confinament, amb la idea de convertir en publicació els apunts que havia reunit per ensenyar algunes qüestions sobre la història i la geografia de Terra Santa. Hem treballat sense pressa però sense pausa, i ens fa alegria que el projecte vegi la llum quan Israel comença a aixecar les restriccions als turistes vacunats i els pelegrinatges es podran reprendre aviat. Durant els mesos passats, al Saxum Visitor Center han comprovat l'interès del públic local. Els israelians que l'han visitat, la majoria jueus, han gaudit des de la perspectiva d'una herència compartida a la Bíblia.

Joseángel: Al llarg dels segles, el pelegrinatge a Terra Santa ha tingut els seus alts i baixos. Benet XVI deia el 2010: “Peregrinar significa, més

aviat, sortir de nosaltres mateixos per anar a trobar Déu allà on Ell s'ha manifestat". En aquest sentit, connectar amb Terra Santa és sempre una oportunitat de trobar-se amb la llar de Déu. Com a cristians, no hem de deixar passar l'oportunitat d'anar-hi quan es presenti. Alhora, ens convé estar preparats per a aquest viatge: de vegades no és possible de fer-ho de forma física, però sempre podem fer-ho de manera espiritual: la vida és un pelegrinatge.

Hi ha un capítol o un episodi del qual estigueu especialment satisfets?

Jesús: Estic especialment satisfet que hagin volgut col·laborar en el llibre desinteressadament set professors de teologia bíblica i història de la Universitat San Dámaso de Madrid, de la Universitat de Navarra, de la Facultat de Teologia Sant Vicent

Ferrer de València i de la Pontifícia Universitat della Santa Croce. El seu assessorament ha estat molt valuós. En qualsevol cas, el resultat final del llibre és responsabilitat dels autors. Acceptem que hi pugui haver qüestions obertes a la polèmica, com la datació d'alguns fets, els esdeveniments que apareixen o queden fora a les cronologies, o l'ordre que hem triat per situar els llibres de la Bíblia a cada moment històric.

Joseàngel: És difícil quedar-se només amb una secció. Les introduccions són tremendament pràctiques, en aportar com un marc a tot el llibre, i són un recurs fantàstic per contextualitzar la Bíblia en conjunt. A continuació, els comentaris i les notes sobre cada llibre de la Bíblia: encara que són molt sintètics, ajuden a afrontar la lectura de la Bíblia d'una manera més profunda. Dins del llibre el lector trobarà alguns

senyals que reenvien a continuar la lectura en un altre punt de la Bíblia. De manera subtil, aquesta ha estat la nostra manera de mostrar la intertextualitat dels llibres sagrats, en assenyalar com algunes imatges recorren tota la Bíblia, des del Gènesi fins a l'Apocalipsi.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-ad/article/un-llibre-
per-comprendre-la-biblia/](https://dev.opusdei.org/ca-ad/article/un-llibre-per-comprendre-la-biblia/) (09/08/2025)